

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN: Félévre . . . 6 kor. — fl. Negyedévre . . . 3 kor. — fl.
VIDÉKEN: Félévre . . . 9 kor. — fl. Negyedévre . . . 4 kor. 50 fl.

Felolós szerkesztő és leltalajdonos

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

Tanárok sérelme.

Együtt vannak a tanárok. Az egész országból összesereglettek, hogy egyesületük évi közgyűlésén saját érdekszférájukon belül tanácskozzanak, orvosoljanak bajokat, töltsenek ki esetleges hézagokat s eszméket vessenek fel, amelyek saját érdeküket úgy kapcsolják össze az általános pedagógiai érdekekkel, hogy egyik a másikat le ne rontsa vagy egyik a másikkal összeütközésbe ne jöjjön.

Kormányának és közönségnek egyforma rokonszenvvel kellene fogadnia a tanférjak e gyülekeztét s magokat a tanárokat is. Hisz rájuk van bízva az ország ifjúsága. Legdrágább kincse a nemzetnek az ifjúság, csak akkor fejlődhetik erőteljesen lelkileg és szellemileg, ha tanáraik szívéből amennyire csak lehet, kiveszik a keserű fulánkot, mely sajog és

éget akkor is, amikor az ifjúság lelki és szellemi épségének megtartásán, annak fejlesztésével fáradozik

Amikor a tanárok és tanítók helyzete van napirenden, akkor a dolog természeténél fogva nincs kormánypárti és nincs ellenzéki szempont. Itt nagy nemzeti érdekről, valamennyiünknek érdekről, az ifjúság, a jövő nemzedék érdekéről van szó. A politika gőzeinek és kábitó füstjének ez érdekkörbe nem szabadna bevonulnia. Mert vajjon hol győzzön az igazság, ha még ilyen ügyben is vesztes marad?

Pedig úgy látszik, vesztes marad.

A kormány itt is érzékenykedik. Nehogy az ügy szerelméért olyan szó essék a középiskolai tanáregyesület gyűlésén, amely a kormány hiúságát a legtávolabbról is érintse! Hivatott és nem hivatott egyéniségek azonnal előáll-

nak, hogy a tüzet mindjárt keletkezésében elfojtsák.

Ha a tanároknak — különösen a vidéki tanároknak — baja van, azt még csak elviselik valahogy, de a közoktatási kormány nem szereti a „renitenciát“. A kormány érdekét tehát jobban védik, mint a nagy tantestületét.

Pedig kifejezésre kell jutnia annak, ami a vidéki tanárokat már hosszú idő óta keseríti. Most kell kifejezni azt, amikor együtt vannak, nehogy a kinzó fulánk megmaradjon a szivekben akkor is, ha már szét mentek.

Nagy, igen nagy hiba volt a tanárokat a hivatali körbe beszorítani, egyszerű „Beamter“-ekké tenni. Ez már annál fogva is igazságtalanság, mert előléptetési és haladási fokozataik korlátozottabbak, mint a hivatalnokéi. A hivatalnok haladhat pályáján fölfelé; lehet belőle minden, még államtitkár és miniszter is, de a tanár mindig

Az aratás népdala.

A magyar nép vidám kedélyvilágához tartozik, hogy az élet minden körülményét megéneklí, nótába foglalja. A faluk, a tanyaházak, a mezők, a rétek, a hegyek, a völgyek zengenek a daltól. Nem csinálja ezeket tanult ember, hivatásos költő, hanem maga a nép fia, annak a népnek a fia, sarjadéka, amelyből kikerült Petőfi, Tompa és Arany János. Ezért van, hogy mi vagyunk, még az olaszt sem véve ki, a legnótásabb nemzete az egész világnak.

Minden alkalom, mely eseményzámba megy a föld népének életében, megtalálja a maga dalmokát. A születés, esküvő, halál, mind mind megtermi dalait a nép gyermekének ajkán. A szerelem opedő dalait fújja a szegény juhászlegény fűfufurulyáján. A kikelet virulása, ősznek hervadása, téli szél zugása, mind mind ott él dalban a falu és tanya világában.

Hát az ének legvirágzóbb szakát — a nyárt s ezzel együtt az aratást — amelytől függ életboldogsága, jövője, reménye, szerelmes álma megvalósulása a magyar parasztnak, hogy ne énekeltek volna nótaszóban? Hiszen az aratás a reménynek valóra válása, a legpoétikusabb idillek alkalma...

Szegény kaszás legény itt találja meg jövőndő párját, egy-egy bogár- vagy kékezemű lányban s míg a nap sugara önti le rájuk bőséges melegét, míg a hívős éjnyben vagy az éjszakában megpihen el-

fáradt testük s szemük villogása, szíveik érzelve lángban összeolvad, addig születik meg lelkükben is az az önkéntelen, formájában talán kezdetleges, de érzelmében igaz, soha el nem muló kedves népköltészet.

Aratási poézisből a magyar parasztnak ime ideiktatunk mi is néhány vadvirágot, melyet Benedek Marcell, a híres népköltészetgyűjtő Benedek Elek fia, tartózott össze.

Ne menj rózsám . . .

Na menj rózsám a tarlóra,
Gyenge vagy még a sarlóra,
Ha elvágod kis kezedet,
Ki süt nekem lágy kenyeret?

De ha elmegy a tarlóra,
Ne menj rózsám csak magadra;
Híjj, jó szívvel megyek veled,
Estig aratok melletted.

Ketten kötünk egy kérébe,
Egymás mellé ülünk délbe,
Ketten nyugszunk az árnyékba,
Felvert kék árnyékába.

Ha estig folyvást aratunk,
Ha hezsfelé indulunk,
Karonfogva a hivesen
Hazaérünk szerelmesen.

Vasárnap a pap kihirdet,
S két hét múlva összeszokot;
Halálig ketten aratunk,
Ketten élünk, ketten halunk.

Buza, buza, de szép tábla buza.

Buza, buza, de szép tábla buza
Közepibe két szál georgina;
Ki fogja azt aratgatni,
Ha mi fogunk masirozni?
Buza, buza, buza,
De szép tábla buza!

Árpa, árpa, de szép sárga árpa,
Közepibe két szál majoránna;
Ki fogja azt lekaszálni,
Ha mi fogunk masirozni?
Árpa, árpa, árpa,
Be szép sárga árpa!

Kapum előtt szép zöld buza . . .

Kapum előtt szép zöld buza
Kihajlott a töltött utra;
Még a fejét ki sem hánytta,
Egy pár galamb körül járta.

Háromszéki kis leányka,
De harmatos a szoknyája;
Harmatos buzát arattam,
A rózsámtól elmaradtam.

Ugy elmaradtam szegénytől,
Mint az elmúlt esztendőből.
Mégkérdezném, de nincs kitől,
Híret se hallom senkitől.

tanár mard, akármilyen nagy érdemeket szerzett is a maga munkakörében. Ugy bánni velük tehát, mint közönséges hivatalnokokkal, már foglalkozásuk természeténél fogva sem lehetne igazság szerint. Mégis úgy bánnak velük.

De talán ez a roppant harcias hangulat, amely a mostani gyűlést átbatja, mégis tanulmány tárgyává teszi a kérdést. Egy-két nagyobb ügyben Wlassics már bebizonyította, hogy van érzéke a köziránt. Talán ez igen nagy és fontos ügyben újra be fogja bizonyítani.

Az összes vidéki tanárok várják és ezt reménylik tőle.

Az országos középiskolai tanáregyesület közgyűlése.

— Második nap. —

A közgyűlés nagyon csendesen kezdődött. A mai nap a kedvezményes előadásoknak volt szánva és esőnek Jónás János pozsonyi tanár tartotta meg fölolvasását a szabad egyetemről. Ismertette a külföldi példákat, melyeket Magyarországnak, a hol a mozgalom új, mintául kell vennie. Nálunk a hetvenes években az egész mozgalom csak népszerű előadásokra szorítkozott.

Az eszme csak később kezdett fejlődni és az első szabad liceumot 1893-ban állították föl Budapesten. Most már a mozgalom a vidéket is felöleli és a fölolvasó panaszkodik a miatt, hogy a jelenlegi szabad egyetem szabályai a középiskolai ta-

Mi hallik oly szépen...

Mi hallik oly szépen a buzából!

Pitypalaty, pitypalaty!

A kis fűj nekünk így szól:

Ott ül ő befűve a zöldségekkel,

Halljk csak, pajtasok, mit énekel.

Pitypalaty, hátát adj

Jótevő Istenednek!

Értettük a kis madár, szép szavadat,

Hogy halljuk, hogy halljuk

Még egyszer tanácsodat!

Ne félj, nem rontjuk el mi fészkedet.

Oh fűd el még egyszer énekedet.

Pitypalaty! megmaradj

A jóban oh megmaradj,

Pitypalaty, oh szladj,

A rosziój messze szladj.

Adjon Isten minden jót...

Adjon Isten minden jót!

Ami tavaly szűken vót:

Hegyen-völgyön buzát jót;

A magyarcból gazdat, jót,

A németnek bugyogót,

Azon legyen ezer fót;

A tótának meg kását, jót:

Hogy arasson a magyarnak buzát, jót!

nárokat csaknem teljesen kizárják. Már pedig a vidéken e tekintetben a középiskolai tanárokat nem lehet nélkülözni. — Épen a szabad egyetem volna alkalmas a vidéken arra, hogy a tanárok tehetségeit érvényre juttassák, kapcsolatot teremtsen az iskola és a közönség között, a mely utóbbi amugyis előtétellel viseltetik az iskola és a tanártestület iránt.

Közbeküldés: Pesti Hirlap.

A vidéken a szabad egyetemet csakis a középiskolai tanárok teremthetik meg.

Nem tartja helyesnek, hogy mindent centralizáljanak, mindent Budapesten pontosítsanak össze és mindent a fővárosnak adnak a vidék rovására. Külföldi példák mutatják, hogy e téren csakis a decentralizációval lehet sikert elérni. Azonban nincs kifogása az ellen, hogy a vezetést a budapesti központi bizottság vegye kezébe, ez elejét venné a mozgalom szétforgácsolódásának.

A fölolvasót, midőn a vidék mellőzéséről szólott, a vidéki tanárok hangos helyeslése szakította felbe és itt is látszott, hogy a vidék hangulata, a mely a tegnapi gyűlésen is oly viharosan nyilatkozott meg, még mindig ellensége a fővárosiakkal szemben.

Jónás tanár ezután a lapukban már tegnap közölt határozati javaslatok ismertette. Hangsúlyozta, hogy úgy, mint Londonban, a hallgatókat bizonyos díj lefizetésére kell kötelezni, mert a közönség, a mit ingyen kap, azt nem becsüli meg. — A Pozsonyban tett tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a közönség megszokja a fizetést.

Közbeküldés: Budapesten nem.

Nálunk a társadalom támogatására amugy sem lehet nagy mértékben számítani, úgy, hogy a szabad egyetemi előadások költségét nagy részben a díjakból kell majd fűdözni.

Ezután Lázár Béla indítványára Jónás határozati javaslatait a vidéki köröknek adták ki tárgyalás végett.

Most Madzar Gusztáv olvasta föl Baló Péter budapesti tanárnak az iskolai helyesírás kérdéséről írt értekezését, mely oda konkludál, hogy a helyesírás jelenlegi zavarába csakis miniszteri rendelettel lehetne egyet hozni. A legelső eltérést a c nek egyedül vagy a vel, az aki, amely stb. együtt vagy szétválasztva való írásában és az idegen szavaknak magyar kiejtés szerinti írásában látjuk. Iróink egy része és a sajtó is, a reform hívei. Ez a helyesírás az akadémia reformpártjából indult ki, mely többnyire nyelvtudósokból áll, de a kiknek törekvése hajótörést szenved az akadémia nem nyelvtudós tagjainak ellentétében.

A középiskola érdeke, hogy a könnyebb és celszerűbb írásmódot, vagyis a reformpárt helyesírási rendszerét fogadják el. Ezzel a középiskola nem akar állást foglalni az Akadémia ellen, hanem csak a celszerűsége törekszik. Az egyöntetűség fontos pedagógiai kérdés, miért is előadó indítványozza, mondja ki a közgyűlés, hogy a helyesírás egyöntetűségét szükségesnek tartja és intézzen föllíratot a miniszterhez, hogy ebben a tárgyban rendeletileg intézkedjék.

Az előadás fölött ezután meglehetősen élénk vita indult meg, melyben többen vettek részt. A fölszólalók szintén a helyesírásnak egyöntetűségét hangoztatták.

Felolvasást tartottak még Walther Béla lőcsei tanár az ifjúság erkölcsi óvásáról és Makai István pápai tanár a felekezeti tanárok bajairól.

POLITIKAI HIREK.

Minisztertanács. Tegnap délelőtt minisztertanács volt, melyen a fővárosban időző miniszterek valamennyien részt vettek; a minisztertanács a folyó ügyekkel foglalkozott.

A zempléni főispán beiktatása. Zemplénvármegye új főispánjának, gróf Hanik-Barkóczy Bélának az ünnepélyes beiktatása — mint értesülünk — e hó 16-án lesz Sátoralja-Ujhelyt.

Becsapott iparosok.

A zugkiállítások oklevélei.

Iparosaink az utóbbi időben ismét sűrűn kapnak meghívókat külföldi úgy nevezett nemzetközi kiállításokra, a melyek hangzatos czimek alatt rendeződnek és gyakran csak a válogatás nélkül osztogatott „kitüntetések” árából fedezik költségeiket. A mennyiben szakkiállításról van szó, ezek esetleg bírhatnak is némi értékkel, mert az ilyen kiállításokat legalább a szakbeli iparosok és kereskedők mégis csak megtekintik.

De gyakran egész általános jellegűeknek a rendezők az ilyen kiállításoknak, egyszerűen azért, hogy az összes szakmákból toborozhassák a hiszékenyeket. Igen szokásosak nevezetesen az „élelmezési és egészségügyi kiállítások”, mert ebbe a keretbe jóformán mindenkibe lehet illeszteni. Így pl. az egyik ilyen kiállításra egy magyar vidéki iparos aranyérmét kapott — egy pár csizmaért, jobban mondva azért, mert a higienikus csizma helyett beküldött 100 frankot, a minék talán szintén volt értéke a higiénia szempontjából.

Párisban már évek óta rendeznek ilyen élelmezési és higienikus kiállításokat, rendszerint néhány nagyobb vendégfős védnöksége alatt. Miután a tiszta jövedelmet a pénzérek segélyalapjának ajánlották föl, a francia kereskedelmi miniszter megengedte, hogy a prospektusra kitegyék a nevét. De a hazai iparosoknak nem ajánlhatjuk a jelentkezést, mert ők valószínűleg a nem tiszta jövedelmet szolgáltatják.

De nemcsak Párisban, hanem vidéki városokban is rendeznek ilyen kiállításokat. Franciaországban 1901-re vagy 25 ilyen „Exposition universelle”-t hirdetnek. Többek közt Nizzában is tartottak ilyen kiállítást és ott csak az osztrák magyar konzulátus erőies intervencióján mult, hogy egy előkelő magyar iparosnak 700 frank értékű aruját el nem árvereztette a háziur a kiállítási rendezők, Boursior és Charasse urak — lakbértartozása fejében.

Londonban is rendeznek egy „International Exhibition”-t, a melyről azonban az ottani illetékes köröknek nincs is tudomásuk.

Végül meg kell emlékeznünk a római „Expositone Campionaria Mon-

diale" nevű nemzetközi mintakiállításról, a mely a maga értéktelen okleveleit — miután az illető kiállítók vonatkozásban a kívánt illetékeket megfizetni — a saját budapesti ügynökével fizettette meg, úgy hogy az ügynök a rendezőt perrel fenyegette.

Ezek után tán felesleges is az érdekelteket újból figyelmeztetni, hogy külföldi kiállításokon csak akkor vegyenek részt, ha azok megbízhatósága és komoly jellege felől a m. kir. Kereskedelmi minisztériumtól kielégítő értesítést kaptak.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Bűnügyi főtárgyalások.** A debreczeni kir. törvényszéknél a héten a következő bűnügyi főtárgyalások lesznek: Julius 4-én csütörtökön Szőke János s társa ellen lopás vétsége, Farkas Sára ellen lopás vétsége, özv. B. Nagy Balintné ellen összbüntetés. Julius hó 5-én pénteken, Grósz Farkas s társa ellen magán okirat hamisítás miatt, Orbán Lajos ellen súlyos testi sértés büntette. Deák György ellen hamis vád büntette miatt. Ugyanaznap még ítélet-hirdetések is lesznek.

§ **Elevenen eltemette a gyermekét.** Szörnyű bünt követett el Csuka Eszter sárándi leány. *Ujszülött gyermekét kivitte a kertek alá, gödröt ásott neki és beletemette.* Csuka Esztert ezért a bűnéért egy évi és hat hónapi börtönbüntetésre ítélte a debreczeni törvényszék. Csuka Eszter a büntetés enyhítéséért felebbzött a debreczeni kir. ítélő tábla felebbviteli tanácsa tegnapi dr. Naszády Iván elnöke mellett tárgyalta a leány bűnperét. Dr. V. Nagy Gusztáv védőügyvéd szállott sikra, hogy védcenzének enyhébb büntetést kérjen. A kir. ítélőtábla meg is változtatta a törvényszék ítéletét és a leány büntetését egy évi börtönrre szállította le.

§ **A ki kivándorlásra izgat.** A zilahi törvényszék Halpert Sámuel verézei lakost bűnpártolás és kivándorlás engedély nélküli közvetítése miatt 6 hónapi fogházra és 60 korona pénzbírságra ítélte. Halpert kivándorlásra birt több munkást és ezek között segédkezett abban is, hogy egy szándékos emberölésért elítélt az igazságszolgáltatás elől Amerikába meneküljön. A debreczeni tábla tegnapi tárgyalásán dr. Bakonyi Samu védő meghallgatása után Halpert Sámuel a bűnpártolás vádjá alól felmentette, ellenben a kivándorlásra izgatásért 6 havi fogházra és 400 kor. pénzbírságra ítélte.

TÁRSASELET.

A tizévi találkozókról.

„Ném beteg! nem jöhetnek!”

Lasankint rettenetesen ki fog hűlni a világ. A régi jó szokások, miket azelőtt olyan lelkesedéssel tartottak meg, úgy vesszük a tigrét, mint a vidám pogány istenek.

Hová tűntek el a hetedhétországra szóló lakodalma? a Henczidától Bonczidáig zugó névnapok, keresztelek, szürettek? a világra szóló Annabálók? a Szent István-napi tömeges kirándulások? Már csak kopott romjaik maradtak meg a régi világból. A poétikus, lelkes, sallangos világból maradt meg a tizévi találkozók intézménye is. Maturázott ifjak, kupák és tüzes lelkesedés közepeit kötötték valóságos vérzerzödést, hogy tiz esztendő múlva itt találkozni fognak. Amikor a tizedik évforduló megérkezett, valamennyi hűségese és pontosan b. állított, különösen azok, akik azóta már a házasság igájába jutottak. Bor és vidám muzikaszó mellett ujtották fel diákkori emlékeiket és fenéig kiélvezték a diákos szabadságot. Így volt ez régen. Ma egybegyűlik két-három négy jó egykori konzoláris. Feszeseen ülnek le az asztalhoz, mert alig ismernek egymásra a nagy változás miatt. Az elől ülő egy rakás táviratot bont fel és olvassa őket.

— Feleségem nagyon beteg, nem jöhetnek. Szívben veletek, Fehér Bandi.

— Ném az ágyat őrszi. Mellette kell maradnom. Lélekben veletek vagyok. Murok Pista.

— Már utban voltam, de feleségem hirtelen megbetegedett. Mulassatok jól és gondoljatok rám. Kovács János.

— Ném elcsuszott és kifozamította a lábát. Nekem kell ápolnom. Gondolatban veletek vagyok. Havas Peti.

— Ném nem ereszt. Nagyon félt. — Szomoruan bár, de távol kell maradnom tőletek. Igyatok értem is egy pohárral. Keszeg Tóbiás.

— Ez legalább őszinte — szolt közbe valaki és némileg felderíti a borus társaságot.

— Feleségem ma örvendetes családi eseményvel lepott meg engem. Gratuláljatok. Képzeltetek, hogy nem lehetek most veletek, de valamennyitöket meghivlak komának. Szapora Gáspár.

— Ném beteg...

Valaki közbeszól:

— Ugy is tudjuk. Csak a neveket olvassd fel...

Valami láthatatlan felhő borong a társaság felett. A bor savanyu, az étel nem izlik, mindenki szeretne már otthon lenni. Végr. Balog, a postás valamiképp megakarja menteni a társaság tűnő jó hangulatát és rákezdi:

— Fiúk, tudjátok, hogy postás vagyok Pesten és alig tudtam megszabadulni a hivatalomból. De nem tudjátok még az okát.

— Most akar épp elmenni? — dörmögött a főnököm. — Most, amikor majd megőrülünk a munkától!

— De kérem, hiszen holt szezon van most.

— Est nevesi maga holt szezonnak? Mindennap százával állnak az ablak előtt, akik mentő táviratot küldenek a tizévi találkozókra. És maga még mindig nem okosodott meg? — Nem, nem engedhetem el.

— Főnök ur, egy kollegám elvállalta már helyettem a munkát.

— Az a kollegája bele fog bolondulni.

— Nem, főnök ur, kitaláltuk már a módját. Blankettákat készítünk, amiket csak alá kell írni. A blanketta így szól:

Ném beteg. Nem jöhetnek. Lélekben veletek.

SZINHÁZ.

Pályázat a szegedi színházra. Miután Krecsányi Ignác, a szegedi szin-

ház jelenlegi igazgatója a jövő évben már Temesváron fog játszani szintársulatával, Szeged város tanácsa kiírta a színházra a pályázatot 1902. júniustól 1905. júniusig terjedő bérletre. — A pályázati határidő augusztus elseje.

Koritovszky öngyilkossága.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, július 3.

A szélhámos lengyel grófnak, koritori Koritovszky Mara Konstantinnak öngyilkos halála egyrészt ország-szerte szóbeszéd tárgyát képezi, másrészt azonban nem egy helyen nagy megdöbbenést, sőt — akármilyen hihetetlenül hangzik is — nagy részvétet is kelt. Ebben a szélhámosban, a mások hiszékenyégére vadászó kalandorban minden könnyelműsége mellett sok igazi gavalléria lakozott. Mikor a nyakára hágott két millió apai örökségének, a komoly munkára nem nevelt, egykor dédelgetett lengyel arisztokrata a csalások egész tömegét követte el, de olyan zsenialitással, hogy megbüntetni érte nem lehetett. Minden üzletét a jogforrások legpontosabb betartása mellett boyolitotta le és mesés honoráriumokat fizetett az eljáró ügyvédeknek. Egy szerződés megkötése alkalmával, bár előzetesen sokkal kisebb összegben állapodtak meg, Koritovszky kerek 30,000 forintot fizetett ügyvédjének.

— Nem bizonyíthatom be más-ként ártatlanságomat — ez volt Koritovszky utolsó szava, mikor tegnapi öngyilkos lett.

Koritovszky ebben a mostani ügyben tényleg ártatlannak tartotta magát. Váltig azt erősítette, hogy őt Marsovszky Imre főmérnök és Halász Zsigmond gyóni földbirtokos juttatták a börtönbe, csak azért, hogy ezzel váltókötelezettségeik alól kibujhassanak. Az bizonyos, hogy miatt Koritovszky ellen a vizsgálat folyt a törvényszéken, Marsovszky és Halász ügyvédje egyezségi kísérleteket tett a hitelezőknél.

Koritovszky két nappal öngyilkossága előtt levelet irt egy budapesti ismerősének. — Utolsó levelében ezt mondja:

Az Isten szerelméért, ne hagyjon éhen veszni. Ha nem küld kedves, drága barátom hamarosan kosztópénzt, úgy még két napig sem lesz mit ennem és éhtifusz fog elpusztítani. Valószínűleg azt mondják önök barátaim, hogy küldenek, vagy küldtek is nekem kosztópénzt, de ez nem igaz. Ne higgyen senkinek, csak nekem. Önnek legalább emberi szive van. Rendezze csak a fakeskedőt és én menten szabad leszek. Könyörüljön rajtam és küldjön kosztópénzt szerencsétlen hívének

Koritovszkynak.

A levelet a vizsgálóbíró ellenjegyzésével menten elvitték a címzett-

nek, aki küldött is Koritovszkynak tíz forintot. Az öngyilkosságot inasa még tegnap megsürgönyözte Koritovszky Lemberg mellett lakó milliomos özvegy anyjának, aki táviratilag azt felelte, hogy a temetésére eljön Budapestre.

ÚJDONSÁGOK.

Az élő halott.

— Tetemre hívás. —

A napi krónikás tollára is ritkán kerül olyan tragikomédia, amilyen tegnap történt Debreczenben. Kiterítették egy halottat, táviratban hozzá hívták az egész atyafiságát és mikor a bánatos népség megpillantotta a tetemet, akkor vette észre, hogy felebaráti kegyeletnél semmi egyéb sem fűzi hozzá. Nem az, akit megsirattak, akiért annyi könnyet ejtettek, sőt kevéssel utána arról győződtek meg, hogy az eliratott atyafi üllő mellett vidáman veri a vasat.

Az esetről az alábbiakat írja lapunk tudósítója:

Szentgyörgyi pusztán van Kosztya Kovács mester műhelye. Nála dolgozott mint segéd Füleki Mihály és Kardos Antal Füleki. Mult hónapban súlyosan megbetegedett, úgy, hogy gazdája kénytelen volt bezáratni a debreczeni kórházba. Szekerem nagy sietve hozta be a súlyos beteget, de csak a kórház udvarán vette észre, hogy elfelejtett valamit. Füleki betegsegélyező könyve helyett, tévedésből a másik segéd, a Kardos Antal könyvét hozta magával. Vissza menni már nem akart, de attól is félt, hogy a beteg legénybetegsegélyező könyv nélkül nem veszik fel.

Fülekit tehát beíratta, mint Kardos Antalt és annak a betegkönyvét ott is hagyta, remélte, hogy Füleki néhány hét alatt felgyógyul és visszatér hozzá anélkül, hogy a tévedést észre venné valaki.

Kosztya reménye azonban nem teljesült, mert Füleki tegnapelőtt meghalt. A mi ezután történt, az szinte páratlanul áll a napi krónikában.

A kórház a Kardos betegkönyv alapján értesítette a Nádudvaron lakó Kardos Antal szüleit, hogy fiók meghalt, ha még látni akarják, akkor siessenek, mert holnap temetik. A halálózásról egyúttal értesítették az anyakönyvi hivatalt és a betegsegélyező pénztárt, a hol ennek alapján a halálózást annak rendje és módja szerint bejegyezték.

Kardos Antal szülei és az egész rokonság nagy bánattal vonult be a debreczeni kórházba s jelentkeztek, hogy a Kardos Antal holttestét akarják látni. Hogyne teljesítették volna a szegény bánatos szülei és a gyászos rokonság kérelmét. Felnyitották előttük a hullakamrát s azután rámutattak a Füleki Mihály holttestére:

Ime, itt van a halottjuk.

A bánatot csakhamar csodálkozás és tiltakozás váltotta fel.

— Hiszen ez nem a mi gyermekünk! Nem a mi rokonunk!

— Nem? Hát kié?

Ez volt a nagy kérdés és ez teremtett nagy bonyodalmat. Az iratok azt igazolták, hogy Kardos Antal halt meg, a Kardos Antal szülei meg azt erősítették, hogy más valaki az, aki meghalt. A bonyodalmat azután maga az öreg Kardos oldotta meg, aki lóra ült és vágatva lovagolt ki a Szent-György pusztára. Amilyen nagy volt a bánulata, oly nagy volt az öröme is. A halottnak hitt fiát látta maga előtt, amint az üllő mellett vidáman, kipirult arcuzal verte a vasat. Kölesönös magyarázások után kiderült a titok s a mesterrel együtt mindhárman sietve tértek vissza a kórházba, ahol már az esetről értesített rendőrség is várt rájuk. Szóval az lett a dolog vége, hogy a gyászos közönség határtalan jókedvvel tért vissza, míg ellenben Kosztyu Jánosnak nagy bánatot szerzett a rendőrség. Megindította ellene a törvényes eljárást, mert hiszen egyedül ő volt az oka a szörnyű tévedésnek.

*** Honvédzenekar Debreczenben.** A debreczeni honvédtisztikar éthelyi égének felavatási ünnepélye 20-án történik meg. Erre az alkalomra jön le Budapestről Debreczenbe a honvéd zenekar, amely három napig marad Debreczenben s értesülésünk szerint mindegyik napon tart tórzenét a város közönségének tiszteletére.

*** Dalostély.** Ma csütörtökön tartja a Debreczeni Dalegylet azon fényes estélyét, amelyről már lapunkban is több ízben megemlékeztünk s amelyre most is biztatón hívjuk fel a közönség figyelmét. Az estély ezúttal — a kellemes időjárásra s látogatottságra tekintettel — a nagyerdei Dobos pavillonban tartatik meg s kezdete 8 és fél órakor lesz. Az estély programja a következő fényesen összeállított pályakoszorúzott számokból áll: 1. Nyitány Rácz Károly személyes vezetése s teljes zenekarának közreműködésével. 2. Finn hymnus Páczius-tól. 3. Oly távol. Engelsberg-től. 4. Csillagos az éjjel. Hoppétól. 5. Intés. Dr. Bróditól. 7. Honfi-dal. Gúlltól. Belépti-díj személyenként 2 korona. Család jegy 3 személyre 4 korona. Egyleti alapító és pártoló tagok szabadjegyeiknek felmutatása mellett a pénztárnál belépti jegyet nyernek.

*** Elkészt feljelentés.** Bagossy Péter helybeli lakos gazdálkodótól még a mult hó 28-ára virradó éjjel két lovat loptak el a h.-bőszőrményi uton levő nyomásról, de a károsult gazda a rendőrséget csak tegnap értesítette az őt ért veszteségről. A rendőrség megkezdte azonnal a nyomozást, de az eredményről nem nagyon kecsegtette a károsult, a kinek csak egy héttel az eset megtörténte után jutott eszébe panaszt emelni. A lovakat nagyon valószínű, hogy kóbor cigányok lopták el s azóta régen tudtak rajta. A nyomozás sikere mindenkor annak gyors végrehajtásától függ, ajánlatos tehát, hogy a károsult saját érdekében mielőbb, sőt első sorban értesítsék a

rendőrséget, mert csak is így remélhetik a tolvaj elfogatását, a kinek a nyomozás gyors eszközlése miatt nem igen marad ideje a lopott tárgyak és bűnjelök eltüntetésére.

*** A Zion egyleti tagok figyelmébe.** Egyletünk előjárója betegsége következtében néhány hétre szabadságot tartott, hogy gyógyfürdőben egészségét helyreállítsa. Távolléte alatt oszlokos tagsági nyugtát Schwarz M. L. ellenőr üzletében válthatók be. Tisztelettel kérjük tehát a fizetni óhajtó egyleti tagokat, hogy nyugtáik beváltása végett a jelzett helyre fáradni sziveskedjenek. Kedvezményes fürdőjegyek az egyleti helyiség udvarában a házmesternél lesznek kaphatók.

* Iparosok közös műhelye.

Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter elhatározta, hogy az ország nagyobb városaiiban és így Debreczenben is közös műhelyeket állít fel, hol nagy számban fognak alkalmazást nyerni az egyes szakiparosok. Az első ilyen műhelyt Kolozsvárott állítják fel, s a miniszter már leiratot is küldött az ottani kereskedelmi és iparkamarának, mely leiratban közli a módokat a közös műhely felállítására nézve. A többi műhelyek felállítása Szeged, Debreczen majd Kassán történik meg. E műhelyek nagyszabásúak lesznek s gépeiket villamos erő fogja működtetni. Kolozsvári leiratában azt az óhaját fejezte ki a miniszter, hogy mielőbb létesítse a város a villamos erő behozatalát, hogy azután a közös műhelyben az üzem megkezdődhessék. Az első közös műhely fa- és fémipari szakra rendeztetik be. Ha Debreczenben a villamos világítás létesül, előbb lehet reménye iparosainknak arra, hogy a közös műhelyt fe állítja a miniszter.

*** Esküvő.** Tihanyi József fogorvos tegnap délelőtt esküdtött örök hűséget Kemény Klárikának, Kemény Mór dr. ügyvéd kedves leányának. A polgári esketést, melyet Oláh Imre anyakönyvvezető vezetett, déli 12 órakor az egyházi esketés követte a Deák Ferencz-utcai templomban, mikor is nagy közönség jelenlétében Krausz Vilmos főrabbi áldotta meg az új párt. Az új pár délután Schweiozba utazott.

*** Furfangos szélhámus.** Egy nemzetközi szélhámusot Bekes Lajost tolonczolt el tegnap a rendőrség. Körmönfont ravaszszággal közelített meg egy vidéki atyafit, a kit mint régi jó ismerősét és távoli rokonát zárt a karjaiba. Kérdezősködött falujáról, melyet már régen nem látott s addig-addig csürte-csavarta a beszélgetést, míg végre tíz koronát kicsalt tőle, azután megugrott. A becsapott atyafi a rendőrségnél emelt panaszt, a honnan azonban elutasították. Szomorodott szívvél indult a vasúthoz, hogy haza utazzék, mikor az utasok tömegében észrevette a c alót. Rendőr segítségével elfogatta s a bűnügyi osztályhoz kísérteti, ahol a lépre ment csaló savanyu arcuzal

visszafizette a kicsalt összeget. Bekecsét a rendőrség örökre kitiltotta a város területéről.

*** Börtönből a börtönbe.** Balázs Eszter csavargó leány különös módon akart magának ruhát szerezni. Elment egy örmester feleségéhez és egy ismerős mosóné nevében ruhát kért mosás végett. Az örmesterné gyanútlanul átadta neki a ruhát s csak harmadnap tudta meg, mikor a mosónéja eljött hozzá, hogy milyen ratul rászédtek. A mosóné panaszt emelt a rendőrségnél Balázs Eszter ellen, akit kevéssel azelőtt csavargás miatt éppen lezárattott a rendőrség. Balázs Eszter tagadta a csalást, azonban régi szállásán megtalálták a ruhákat, sőt a börtönben lévő podgyászából is előkerült egy-két darab. Balázs Eszter ilyen formán a rendőrség komisz börtönéből, a törvényszék elegáns dutyijába vándorol át.

*** Utazás egy sikkesztő körül.** Egy nemzetközi szélhámós megérkezésére várt a debreczeni rendőrség az államvasuti pályaudvaron. Beer Dezsőnek hívják a jeles férfit, a ki a múlt hónap utolsó napján egy előkelő bécsi banktól nétezer forintot esalt ki, egyik fővárosi takarékpénz árt pedig kétezer forintig csapta be hamis váltókkal. A bécsi rendőrség úgy jelezte, hogy Beer Dezső Debreczenen át utazik Máramaros-Szigetre. A vasuti rendőrség nagy apparátussal ki is vonult az érkező budapesti vonat elé, csak hogy a várt gentlemann nem érkezett meg. Egy óra múlva azután távirat érkezett Érmihályfalváról, amely jelentette, hogy Beer Dezső Miskolcz felől Érmihályfalvára érkezett s a legközelebbi vonattal Nagyváradra utazott. A debreczeni rendőrség táviratilag értesítette Gerő Ármin nagyváradi r. főkapitányt a ki bizonyára széleskörű intézkedést tett a nagystílű szélhámós elfogatására s így aligha menekülhet ezuttal.

*** Egy kis tévedés.** Hajnali négy órára járt az idő s a regg lassacskán szürkülni kezdett, midőn egy elegáns ifju a legborzibb hangulatban benyitott a Kossuth utca egyik házába. A kapu alatt balra egy szobába tért a hol lehuzta a cipőit, végig dőlt a pamlogon, csakhamar mély álomba merült. Egyszerre csak durva köz érintésre riad fel s egy sipító hang a fülébe ugja:

— Menjen innen! Hallja! Mit keres maga itt?

Az ifju elképedve ugrik föl s dühösen támad rá a cselédkínzésű fehér személynre, hogy mit meri őt háborgatni saját otthonában. Talán hosszabb is lett volna köztük a szóváltás, ha a házbéliek nem hívnak rendőrt, aki megmagyarázta az álmos ifjunak, hogy a saját lakása helyett véletlenül egy idegen házba toppant be. — Hát csak egy kis tévedés volt az egész.

*** Kedélyes korosmáros.** A csapólegény éppen kidobja az egyik borozót, aki hitelre számított és fizetni nem tud.

— Uraim — szól oda többi vendégéhez a kedélyes korosmáros — van-e még

önök közt olyan, akinek nincsen pénze, hogy egy fiút alatt intézzük el a kidobást.

*** Kitűnő tanulók.** Az iskolai év befejeztetvén, sorra kerülnek most a nyilvánosság elé az iskolai értesítők. Az első értesítőt tegnap küldték be lapunk szerkesztőségéhez s ez a kegyes tanító rend róm. kath. gymnasiumának 1900—1901. iskolai évét öleli fel. Az értesítőből — amelynek ismertetésére még visszatérünk — ezuttal csak azoknak a növendékeknek a nevét iktatjuk ide, akik szorgalmukkal és előmenetelükkel kiváltak s *kitűnő osztályzatot nyertek*: Az első gymnasiumban Kardos István izr. A másodikban Frank László izr. és Gombai József, Husz Ödön és Irinyi István. A harmadik osztályban Faust Imre, Megoss György ov. ref. A negyedik osztályban Biedermann Miksa izr., Olajos Imre. Az ötödik osztályban Kosnyák József, Somogyi Gyula. A hatodik osztályban Krampers Gyula.

*** Egy kád vízben fult meg.** Smeter Sándor 3 éves fiu Tarján pusztán. A fiúcska felügyelet nélkül hagyatva, nézetgetett bele a vízzel tölt kád tükrebe s kellestől jobban lefelé hajolva, fejével a vízbe esett s a vízben megfuladt. A vizsgálat megindult.

*** A házasság mint orvoszer.** Egy tudományos folyóirat a legkomolyabban azt fejtegeti legutóbbi számában, hogy a rossz emésztésnek egyedüli orvoszere a házasság. Valóban az agglégények azok, — fiatal ügyvédek, coelibátusban élő papok, fiatal kereskedők stb. akik leginkább gymorbojokban szenvednek, miután mindig magukban esznek. A rosszul elkészített ebéd alatt rendszeren olvasnak, ami káros, vagy pedig rögtön az étkezés után olvasnak, ami még károsabb. Hogy jól emésztésünk, meg kell házasodnunk. Ime a házasság, mint orvoszer. Hajadon leányok mamáinak újra félelmes fegyver került a kezükbe, a melyet esetleg sikerrel használhatnak a házasságtól irtózó agglégények ellen.

*** Sertésforgalmi korlátozások módosítása.** Az osztrák belügyminiszter ez évi június hó 28-án kelt birádményével, a sertésvésznek Ausztriában történt behurcolása miatt azonnal kezdődő érvényességgel a sertéseknek Ausztriába való bevitelét újabbán Hajdúvármegye balmazújvárosi járásából és Hajdu-Böszörmény, Hajdu-Nánás és Hajdu-Szoboszló r. t. városokból, Debreczen önálló törvényhatósági városból; továbbá a horváth-szlavonországi Belovár-Kőrös vármegye grubisno-poljei járásából s Pozsega vármegye daruvári járásából tiltotta meg. Ezenkívül a sertésorbáneznak uralgása miatt tilos a sertéseknek Ausztriába való bevitelét Liptó vármegyének Ausztriával határos liptó-ujvári járásából és nyitra vármegyének Ausztriával határos végújhelyi járásából.

*** Habarodás és a közigazgatás egyszerűsítése.** Valami jogesetet magyaráz a társaság egyik tagja. Valamennyien rábólintanak a mondókára, csak az egyik tisztviselő néz elmélázva a levegőbe.

— Hát te mit szólni hozzá? rebbenti föl a merengőt az elbeszélő.

— Barátom, nem értem! annyi a gondom és dolgom, hogy néha szinte megbolondulok.

— Szerencséd! — kiált rá egyik kamerád, hogy egyszerűsítik a közigazgatást, különben képtelenség volna ilyen körélmények között a hivatalodban megmaradni!

*** Gyilkos fiu.** Tegnap reggel a kis kágyai szántóföldeken Erdei Imre 17 éves fiu, aki Szabó Lajos székelyhídi korosmárosnál mint betes szolgált s kit vadőrnek küldött ki, vakmerősége és talán rozindulatból eziven lőtte játszótársát Zambó Horvát Mihály 13 éves fiut, mert ez állítólag nem akarta teljesíteni azt a kívánságát, hogy egy fáról a madárfészket neki lehozza. A gyilkos vallomása szerint egy csapat seregély repült a fejk felett s a revolvert Zambó Horvát Mihály ki akarta venni Erdei kezéből, hogy ő lőhessen, de a revolver véletlenül elsült s Zambót eziven találta. A velők levő harmadik fiu Major Józsefnek azt mondta ezek után Erdei vadőr, hogy a hullát hozza be a sás közé, amit ez megtagadott, de egy tálal el is szaladt azonnal, mert ennek is utána lőtte a revolverrel, de nem találta. A fiu egyenesen Székelyhidra szaladt szüleihez, kik a csendőrséget értesítették és a gyilkos fiut gazdájánál csakhamar elfogták.

*** Ki erősebb az ördögnél?** Ezt kérdezte egy vidéki tanfelügyelő egy iskolalánykától, mikor látogatást tett az iskolában. Természetesen azt várta feleletül, hogy az Uristen. Nagy meglepetésére azonban azt válaszolta a leányka, hogy a végrehajtó. Megkérdezték erre, hogyan gondolja ezt? A leányka így magyarázta meg válaszát:

— Anyáskámnak két tehene volt. Egyszerre csak nem akart az egyik tejet adni, mire anyácska többször mondta, hogy bárcsak elvinné az ördög az ilyen rossz tehenet. De az ördög nem vitte el. Hanem tegnapelőtt eljött a végrehajtó ur és elvitte a tehenet. Ezért gondoltam, hogy a végrehajtó nagyobb ur az ördögnél.

*** Rózsa arczenőcs, szepő, májfoltok,** persenések ellen legjobb vegyészeti termék. Teljesen ártalmatlan, nem zsíroz, nem avasodik soha. Üdéséget, bájtt kölcsönöz az arcznak. Egy tégely ára 1 korona. Hozzá szappan 70 fillérért kapható Jóna és Jóna droguerijában, Kossuth-u. 6. sz. Ugyanott mindenféle tolett-csikkok kaphatók.

TÁVIRATOK.

Agyonlőtte az öcsösét.

Budapest, július 3. Czettel Viktor hajóskapitány özvegyének Viktor nevű 13 éves fia tegnap egy forgópisztolylyal játszadozva véletlenül meglőtte a kis öcsösét Oszkárt. A golyó épen a szívét furta át a kis fiúnak, aki természetesen azonnal szörnyet halt.

Vasuti munkások halála.

Budapest, július 3. Máramaros-Sziget közelében borzalmas szerencsétlenség történt. A nagy esőzés ugyancsak egy helyt erősen megrongálta a vasuti vonalat, úgy, hogy annak helyreállítására munkásokat kellett kiküldeni. Javában folyt a kijavítás munkája,

mikor a dolgozó munkások feje felett egy nagy szikla lezuhant s két munkást agyonzúzott, nyolczat pedig súlyosan megsebesített.

A képviselőház feloszlatása.

Budapest, július 3. A félhivatalos Pol. Corr. jelenti, hogy Szóll Kálmán október hó vége előtt nem fogja feloszlalni az országgyűlést, mivel még nagyon sok fontos ügy vár elintézésre.

Harcok Mandzsuriában.

Tiencin, július 2. Hír szerint Senjang mellett Mandzsuriában mohamedánok és benzülöttek között ütközet volt, a melyben a mohamedánok vereséget szenvedtek. Egy mohamedán pap is elesett.

Büntetés három palacsinta miatt.

Budapest, július 3. Nagyváradról megdöbbentő eset hírért jelentik. Az ottani 37-ik gyalogrezred egyik önkéntese ugyanis tegnap éjjel inspekziós volt s mikor az őrszobába ment, ott egy cseréplányéron három palacsintát látott. Az önkéntes éhes volt és nem habozva sokáig, megette a palacsintákat. Nemsokára bejött az őrszobába egy oláh katona s kereste a palacsintáit, mire az önkéntes elmondotta, hogy megette, de hajlandó azok árát megfizetni. Az oláh katona nem fogadta el az ajánlatot, hanem feljelentette az önkéntest, a kit hadbírótság elé állítottak. A hadbírótság drákói szigorral ítélkezett, megfosztván az önkéntest annak lehetőségétől, hogy valaha tiszt lehessen s egyben két évi szolgálatlétre utasította a szegény fiatal embert. A szigorú ítélet roppant feltűnést keltett városszerte.

Meglopott igazgató.

Bécs, július 3. Vitéle színigazgatót, a ki tegnap a luxusvonaton Budapestről Bécsbe utazott, utközben meglopták. Míg a színházigazgató aludt, egy eddig ismeretlen tolvaj 100.000 frankot lopott el tőle.

A forráság áldozatai.

New York, július 2. Ma volt itt a legnagyobb forráság. Manhattanban és Brooklynban éjjeltől délután 3 óráig 62 haláleset fordult elő. Sok gyár és üzlet beszüntette a munkát. A kórházak mind zsúfolva vannak. A múlt éjszakát körülbelül 19.000 ember szabad ég alatt töltötte. Az eddigi jelentések szerint az utolsó 24 óra alatt Philadelphiában és Pittsburgban 40 haláleset fordult elő.

Budapest, jul. 3. New-Yorkból jelentik: a hőség mind magasabb fokra hág. Az utcák aszfalt burkolata a rettenetes melegtől felolvadt, úgy, hogy a kocsi kerekei bele süppednek. Az üzleti élet teljesen megakadt, az utcák néptelenek. Tegnap egy esküdtszéki tárgyaláson az elnök a hőség következtében halva esett le a székről. A napszúrás okozta halálozás hallatlan mérveket ölt, így az utolsó 24 óra alatt

225 ember esett áldozatul a gyilkos nap sugaraknak. Mulatságos epizódja is volt tegnap a nagy melegnek. Egy esküvőn úgy a vőlegény, mint a többi nászvendégok ingujjra vetkezve jelentek meg, ami képzeltető derűtséget keltett.

Tőzsde.

Goldstein Mór debreczeni bankiroda jelentése.

— Esti zárlat. —

Buda októberre	7.95
Rosa októberre	6.74
Zab októberre	6.25
Tengeri júliusra	5.19
Tengeri 1902 májusra	4.99

Amerika egynegyed centtel olosóbb. Az irányzat igen lanya.

HIREK.

Éjjeli posta.

× **Összeesküvés Vilmos császár ellen.** (Éjjeli express tudósítás.) Az európai államfők ellen tervezett összeesküvésről szóló tudósítások állandó rovattá fejlődtek már a lapokban. — Napról-napra újabb híreket kapunk anarkista-összeesküvésekről, melyek akárhányszor alaptalanoknak bizonyulnak. Berlinből ma azt sürgönyözte tudósítónk, hogy Vilmos német császár ellen merénylet van készülöben, de az összeesküvés tervét elárulta valaki egy névtelen levélben a berlini rendőrfőnöknek, akinek azt írta a névtelen feljelentő, hogy Firenzéből tegnap este a berlini vonat két anarkista, névszerint Fiori és Tigli, elutazott a német birodalom fővárosába. Állítólag kiqorsolták őket az anarkisták a Vilmos császár ellen tervezett gyilkosság végrehajtására. A berlini rendőrfőnök utasította detektiveit, hogy utazzanak elébe az anarkistáknak és fűleljék le őket.

× **Az angol parlament nyilvánossága.** (Éjjeli express tudósítás.) Az angol parlamentben a karzati látogatók csak türt emberek, minthogy nincs törvény, a mely a parlamenti tárgyalások nyilvánosságát kimondaná. A karzat kiürítését minden képviselő követelheti minden indoklás nélkül; az elnöknek el kell rendelni a kiürítést. Természetesen a képviselők nem igen élnek eme jogukkal és a karzatok rendszeresen zsúfoltak. Azonban a 70-es években épen a walesi herczeggel történt meg egyszer, hogy a karzatról távoznia kellett. Napirenden a telivér lovak tenyészéséről szóló javaslat tárgyalása volt kitűzve, ami a walesi herczeget nagyon érdekelte és megjelent az udvari páholyban. Midőn az elnök az ülést megnyitotta, föllállott O'Hara ir képviselő és csak ennyit szólott: „Elnök ur, a Házban idegenek vannak.“ Az elnök savanyu képet vágott a fölszólításhoz és habár a parlament nagy többséggel tiltakozott, ki kellett üríteni a karzatokat, és a walesi herczegnek és előkelő kíséretének szintén távoznia kellett. A telivér lovakról pedig üres karzatok mellett tanácskoztak.

× **Czigányok kongresszusa.** (Éjjeli express tudósítás.) A Berlin környékén letelepedett cigánybandák képviselői — mint már említettük — vasárnap az adlershoffi erdőben kongresszust tartottak, melynek egyetlen tárgyát a porosz kormány az az új rendelete képezte, hogy a cigányok ne bocsáttassanak a lóvásárookra. A lókereskedők panaszai következtében a rendőrhatalóságok ugyanis utasítást nyertek, hogy csakis oly cigányokat engedjenek a lóvásárookra, a kik az ugynevezett „nagy ipar“ igazolvánnyal bírnak. Már pedig ilyen engedélye alig van egykettőnek. A cigányok a kongresszuson azt határozták, hogy a rendeletet úgy fogják kijátszani, hogy a lókereskedést „centralizálják“, illetve czéhszerűen fogják üzni.

× **A szabók sztrájkja.** (Éjjeli express tudósítás.) Az eső dacára is több száz sztrájkoló gyűlt ma újból össze Budapeston a Sz. utkirályi-utcza sztrájktauján. Természetesen a békéltető bizottság tegnapi határozatáról folyik a szó, hallani sem akarnak arról, hogy tíz és fél óra hosszát kelljen dolgozniok. Regszkodiknak a tíz órai munkaidőhöz. A munkások és segédmunkások, a kikkel, mert szervezetük nincs, a mesterek tárgyalni nem akarnak, ezuttal belenyugodnak sorsukba, de megkezdik a szervezkedést. A sztrájk különben előreláthatólag hamar véget ér, mert a ma délután 4 órára kitűzött nagygyűlésen, amelyen több nagy mester is jelen lesz, a sztrájkolók meg fognak állapodni mestereikkel és hétfőn megkezdik a munkát.

A Maros áldozatai.

Nyolcz ember a Marosba fult.

Marosvásárhely, 1901. július 3.

Gernyeszeg falu mellett megrendítő és borzasztó szerencsétlenség történt. Nyolcz munkás ember, kik átakartak csolnakázni a megáradt Maroson, belefult a vízbe s ott lelték a halálukat. — A csolnakon tizenegyen voltak, mind vajdassentiványiak, kik közül hármat megmentettek.

Tudósítóink a következő részleteket jelentik:

A szerencsétlenség úgy történt, hogy a tizenegy vajdassentiványi lakosnak, kik a marosvásárhelyi czukorgyárnak voltak alkalmazott munkásai, hazatérőben falujukba, a Maroson kellett átkelniök. A gernyeszegi révnél átkiáltottak a tulparton levő révészhez, hogy vezesse át számukra a kompot. A révész azokban látván, hogy olyan kevesen vannak, csupán egy kis csolnakot küldött át s abban is egy 10-12 éves fiúcskát ültetett vezetőül. A gyermek az üres csolnakot a drótkötélbe kapaszkodva áthozta az innetső partra, mire a tizenegy ember, kik között néhányan kapatosak voltak, elhelyezkedett a kis csolnakban.

A vezető fiúcska nem bizonyult elég erősnek arra, hogy a megtérhelt csolnakot a drótkötélbe fogózkodván átvezethesse, egy végzetes pillanatban keze lecsuszta, a drótkötélről.

Erre, az óriási gyorsasággal zuhanó víztömeg magával ragadta a csolnakot,

melyben sem evező, sem rud nem volt s az feltarthatatlanul rohant a rév alatt levő gát felé, hol a szerencsétlen áldozatok közül nyolcz ember halálát lelta. Hármát, a parti lakosoknak sikerült kimenteni. A szerencsétlenek csaknem valamennyien csalados emberek voltak.

CSARNOK,

A talizmán.

— Regény. —

Írta: **Fenyvessy Béla.**

Miska azután elbeszélte, hogy mit fognak tenni azután, ha az ő terve sikerül. Biztosan kap jutalmul annyit, amennyiből egy kis városban házat és földet vehetnek, azután majd gazdálkodni fognak.

— A bácsi sem lesz annyi teher — mondta Miska — a házmesternek. Nem kell nap estig emeletüket mázni.

— Az még hagyján lenne édes fiam — szólalt meg a házmester. — Más, nagyobb baj is van itt. Szívesen mászom én az emeletüket ezzel az öreg testemmel is, csak legyen miért.

— Rosszul fizet a gazda?

— Rosszul fizetnek a lakók. Most is három lakásunk áll üresen. Van köz e egy az emeleten szépen butorozott, három szobás lakás és még azt sem tudják kiadni.

— Mi az ára egy évre?

— Ezer korona.

— El g lesz száz korona felpénz? — kérdezte Miska nagy örömmel, akinek a véletlen ilyen kedvére való lakást juttatott hirtelen. De az öreg házmester nem tudta megérteni, mit akar Miska. Csak nem tré

fál, vagy gunyolódik. Ránézett, mintha az arcáról akarná leolvasni, hogy mit akar.

— A bácsi nem veszi talán komolyan a mit mondtam?

— Azt hiszem tréfálsz.

— Dehogy tréfálok. Uj gazdámnak, egy tengerész kapitánynak éppen ilyen lakásra van szüksége. Engem azért küldött, hogy keressek neki lakást. A véletlen kezemre játszottá azt, a melyikről most beszélt a bácsi. A legkomolyabban jelentem ki, hogy kiveszem a lakást és fizetek felpénz fejében száz koronát...

— Még sem nézed a lakást?

— Minek! A bácsi azt mondta, hogy három szobás szép butorozott lakás. Hát jó. Nekünk éppen olyan kell.

— Te Miska! Van ám mellette egy csinos előszoba, onnan csalód szoba.

— Annál jobb! Kiveszem! Itt van száz korona felpénz.

Miska kiolvasta a pénzt és az öreg házmester leirhatlan boldogsággal sepette be.

— Te Miska te! Fogalmad sincs, mi

lyen boldeggá tettél most engem. A háziurnak, ha bevizem azt a pénzt, igen nagy örömet fogok vele szerezni.

Azután a leányához fordul a házmester.

— Eredj csak Erzsikém a hátulsó udvarra abhoz a szegény asszonyhoz, a ki a pinczelakást birja. Mondjad, hogy a leányával együtt jöjjön rögtön takarítási, rendbeszedni a lakást.

— Ugy, ugy bácsi, a kapitány ur gallérosan megfizet nekik.

— Oh milyen jó lesz — szólalt meg Erzsike. — Valamikor jó módban éltek, urak voltak s most alig van meg a mindennapi kenyerük. Hogy fognak örülni ők is, hogy néhány koronához jutnak. Ugy sajnálom őket. Különösen azt a gyönyörű szép leányt. Ha látnád Miska milyen áldott jó lélek; azután milyen finom az arca, a keze... Jaj, Miska, de nagy örömet is szereztél te ma mindnyájunknak.

(Folyt. köv.)

BOB ARJEGYZÉK

— Csanak János —

nagy vadasi termelése.

1 liter Kövidinka ... 72 fillér.

1 liter Ezerjó ... 84 fillér.

1 liter Risting ... 84 fillér.

1 liter Kadarka ... 72 fillér.

1 liter Carbenet ... 1 kor.

Vendégülök és korezmárosoknak hordó vételnél külön kedvezmény.

Kapható egyedül

CSANAK JÓZSEFNÉL

DEBRECZENBEN.

Budapest, 1901. július 1. — Deák-tér 1.

Van szerencsénk értesíteni, hogy

debreczeni fióktelepünket

a mai napon, sok évi hű munkatársunk és üzletvezetőnk **Donogán István** és cégünkkel szintén több éven át működött **Somossy László** uraknak eladtuk, kik ezen üzletet

Donogán és Somossy Kunz József és Társa Utódai

cég alatt saját számlájukra tovább fogják vezetni.

Midőn az eddig irányunkban tanúsított bizalomért és jó indulatért hálás köszönetünket nyilvánítjuk, kérjük azszal utódainkat is megtisztelni és ajánljuk magunkat a jövőre is nagybecsű bizalmába.

Kiváló tisztelettel

Kunz József és Társa

cs. és kir. udvari szállítók, fehérnemű-gyárosok.
m. kir. szab. nagykereskedők

Debreczen, 1901. július 1.

Vonatkozással a fenti körlevélre, van szerencsénk értesíteni, hogy a **Kunz József és Társa** cég itteni fióktelepét a mai napon át- és megveitük s azt

Donogán és Somossy Kunz József és Társa Utódai

törvényszékiileg bejegyzett cég alatt tovább fogjuk vezetni.

Minden törekvésünk oda fog irányulni, hogy elődeink példáját követve nagybecsű bizalmát kiérdemeljük és magunknak állandóan biztosítsuk.

Kegyes pártfogását kérve, vagyunk kiváló tisztelettel

Donogán István.

Somossy László.

Apró hirdetések.

Díja: 10 szögig 40 fillér, minden további szög 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szög 8 fillér.

Apróhirdetések előre fizetendők.

A Tóczós kert I. j. 6 szám alatt Egy fűszer üzlet trafikál 2 szobával kamara pincze és egész udvar 70. 80. öi kopasz föld 100 frt. Iakbér évi fizetéssel. Más válatat miatt eladó, biztos törlesztésre is.

Jó házból való fiú tanulóknak felvétetik Schvartz M. L. üzletében.

Társat keresek kitünő üzlethez férfi, vagy nő, szakképzettség nem szükséges, biztos vagyon szerzés, cím a kiadóhivatalban.

Hadházon a főtéren eladó, egy kilencz szobából és mellékhelyiségek-ből álló ház. Értekezhetni: Balog Mártonnál Hatházon.

Egy garçon szoba butor és 3 vas-álya elköltözés miatt eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Két új boltihelyiség augusztus 1-től kiadó. Szent Anna-u. 6. sz. a.

Helyi vasut részvényeket vesz Baum Miksa. Miklós u. 11. szám.

Két kijátszott hegadú és egy utazó koffer eladó. Simonffy-utca 9 szám.

Tört arany, ezüst, ókszerket régi pénzeket legmagasabb árban vásárolok vagy becsorélok, Kónya László órás Kossuth-utca 2.

Fűszer-üzlet berendezéssel együtt eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Kitünő minőségű 1898 évi termései Magyarországi asztali bort literenként 40 kr-ért ajánl. Bán László. Egyházter (Collegium mellett.)

Igyunk ebesi ártezi üdítő vizet. Kapható minden fűszerüzletben. Főraktár: Piacz-utca 7. szám.

Dégenfeld-tér (Kenyér-piacz.) 8. sz. ház olesóért eladó. Vendéglőnek, üzletnek kitünő hely. Tulajdonos Timár u. 17. lakik.

Köhögésnél legjobb a Boray féle Pemeteffi cukorka. Kapható Borsy ezukrászdában és Francies és Jóna urak üzletében. 1 doboz 20 fillér.

PARÁDI

ÁSVÁNY-VIZ

kiváló gyógy- és borviz.

Főraktár: Debreczenben,

CSANAK JÓZSEFNÉL.

Kapható ezenkívül minden fűszerkerkedésben és vendéglőben.

Járosi Lajos Trófás tárczák a katona életből című művéhez eredeti bekötési táblákat illetve bekötéseket készít darabonként 1 koronáért Davidházy Kálmán könyvkötő és díszműves üzlete fűvészkert utca 9. sz.

Haszonbörbe adó 85 katasztrális hold szántó föld épületekkel az Acsádi útfélen a Csere alatt. Eladó háztelkek a Varga-koriban és a Péterfia-utcán az országos tapitói árvaláz mellett. Értekezhetni Varga Ferencz tulajdonossal, Simonyi-ut 19.

Legolcsóbb bevásárlási forrás. Neumann és Weisz, festék, zairadók, szerszám vasalások, faragványok, görleczok és zománczozott konyha edények gyári raktára. Debreczen, Hatvan-utca 5. szám.

Blouzok legújabb divat szerint besze rezhetők és megrendelhetők előnyös árakban Márton Gyula férfi és női divatüzletében Bika szálloda mellett.

Horyáth András

SZOBA- ÉS TEMPLOM-FESTŐ.

DEBRECZEN, Piacz-utca 21. sz. a.

(a Tisza palota átellenében)

Elvállal mindenféle szobafestéseket tapetirozásokat, templomok festését, oltárok és szószékek aranyozását a legművésziességben kivitelben.

A tavaszi és nyári idényre a legmegbízhatóbb elsőrangú gyárakból szabadalmazott **JÉGSZEKRENYEKET, önműködő Fagylaltgépeket.** Legjobb minőségű **Szódavíz-készülékeket.** Tükrözött.

Kerti golyókat, sodrony borítókat és szabadalmazott **legújabb befűző üvegeket** a legnagyobb választékban és legjutányosabb árak mellett ajánl:

KASZANYITZKY ENDRE üveg, porcellán, lámpa, háztartási és dísz-ruk nagykereskedése. **DEBRECZEN, Piacz-u. 75**

LEO sport-lovardája.

Van szerencsém a n. ó. közönség becses tudomására hozni, hogy elsőrendű lovarda-társulatommal megérkeztem Debreczen szab. kir. városba és a napokban tartom megnyitó

disz-előadásomat

a Széchenyi-utca végén felépített, ujonnan átalakított és a mai kor igényeinek megfelelően berendezett lovardában. Társulatom csakis elsőrendű női és férfi tagokból van összeállítva: a gazdag és válogatott miorból különösen kiemelhető

Stefánia kisasszony

nő jöké lovarnó.

a 10 éves Rezső zsoké

mutatványai.

Alexánder fivérek

páratlan és egyedüliek a maga nemében Fej egyensúlyozók.

Mis Klair Laforte

szalon atletanó.

Wilám Zsovles

férfi jöké lovar.

Heligárd fivérek

zenebohóczok.

Előadásaimat a 39. ik gyalogezred zenekara kíséri.

Előadás alatt tisztá magyar bohóczok és a bolondos Augusztók fogják a n. ó. közönséget szórakoztatni.

Helyárok: Számozott zártszék II. sor 1 kor, 40 fill. II. hely 80 fill, 2 sor III. hely 60 fill., karzati állóhely 30 fill, deákok, katonák örmestertől lefelé és gyermekek fizetnek: zártszék 1 kor. 20 fill., I. helyen 1 k., II. hely 60 fillér és III. hely 40 fillér. Az előadás kezdete pont 8 és fél órakor.

Pénztárnyitás délután 4 órától az előadás bezáráig.

Részletes műsor a jegyszedőknél kaphatók. — Kutyákat a lovardába hozni rendőrileg tilos.

Minden nap előadás, Ünnepek és Vasárnapokon két előadás, az előadás bármilyen időben megtartatik. A nagyérdemű közönség a lovardában minden idő ellen védve van.

Becsés pártfogásért esedezik

LEO,

első magyar sport lovarda igazgatója.

Bor árjegyzék

SZABÓ KÁLMÁN és TESTVEREAI

Szent-Anna pusztá homoki szőlőtelepén termelt természetes ó-borokról.

Literes palaczkokban:

Fehér asztali	80 fillér.
Rizling	92 "
Vörös asztali, 98-ról	80 "
Nagy Burgundi siller	80 "

palaczkokért 16 fillér betét.

Kaphatók a termelő

Szabó Lajos Fiai czégnél

Debreczen, Tisza-palota, valamint

Geréby Fülöp utódai, Bán László, Czeglédy és Polgár, Félegyházi János, Fritsch Károly, Parti Ferencz, Tóth Kálmán, Váray József fő zserkereskedő uraknál.